NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Rok IV. Kraków, poniedziałek 30 maja 1921. Nr. 138

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefonu 279. — Konto czekowe Poczt. Kasy Oszczędn. Nr. 141.123.
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracyi.
Komunikaty przesłane Redakcyi nie będą uwzględnione.
Redakcya rękopisów nie zwraca.
Redaktor naczelny przyjmuje od 11½ do 12 w południe.

Cena Nru 8 Mk

Prenumerata: w Krakowie i na prowincyi mies. 190·—, kwart. 550·— M
w Krakowie z odnoszeniem do domu . . . 210·— „ 620·— „
Na prowincyi: z przesyłką pocztową 225·— „ 650·— „
Za granicą: z przesyłką pocztową . . . 275·— „ 800·— „
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia od wyrazu 5·— Mk., wiersz nonparel 1-szpalt. Mk 15. Nadesłane Mk 40·—. Wiersz nonparelowy 1 szp w tekście Mk 55·—, Wiersz nonp. 1 szpalt. na 1. stronie 65 Mk. Zawiadomienia ślubne i gratulacye 150 Mk.

Naczelnik państwa nie przyjął prośby o dymisyę gabinetu Witosa

M. Warszawa. (Telefonem). List wystosowany do Naczelnika Państwa przez premiera Witosa brzmi: Rząd, powołany przez wszystkie niemal stronnictwa sejmowe w chwili dla państwa niezwykle groźnej, miał przedewszystkiem za zadanie odparcie najazdu nieprzyjacielskiego i zawarcie pokoju. Zadania te zostały spełnione. W toku niezwykle ciężkiej pracy państwowej, poszczególne stronnictwa uchylały się od współudziału w rządzie, a w ostatnim czasie wskutek wypadków górnośląskich i zdarzeń zaszłych na terenie sejmowym, zachwiała się poważnie podstawa polityczna i personalna, na której się rząd opierał. Gdy ponadto niektóre stronnictwa, stojące poza rządem, utrudniają mu swem postępowaniem i tak już ciężkie stanowisko, rząd nie jest w możności brania odpowiedzialności w tych warunkach za losy państwa. Pragnąc umożliwić stworzenie nowego silnego rządu, któryby stojące przed państwem zadania mógł spełniać, zgłaszam na podstawie jednomyślnej uchwały rady ministrów na ręce Pana Naczelnika Państwa dymisyę całego gabinetu i proszę o jej przyjęcie. Z wysokiem poważaniem Wincenty Witos.

Na powyższą prośbę wystosował Naczelnik państwa następujący list do premiera Witosa:

Do Pana Wincentego Witosa, prezydenta ministrów. Powołany przezemnie w chwili groźnej dla państwa rząd, którego ster ujął Pan, Panie Prezydencie, w swoje ręce, pozwalał przezwyciężyć najniebezpieczniejszą sytuacyę, w jakiej Polska się znalazła. Zadania rządu tem trudniejsze są u nas do spełnienia, że warunki, mające źródło we wewnętrznych warunkach krajowych, utrudniają znacznie utrzymanie powagi władzy rządowej, powagi koniecznej do właściwego wypełnienia najistotniejszych zadań państwowych. Mimo to rząd, któremu Pan przewodniczył, nie tylko wywiązał się z powierzonych obowiązków, ale zdołał także umocnić autorytet władzy wykonawczej, za co składam Panu, Panie Prezydencie i wszystkim panom ministrom moje szczere uznanie i podziękowanie.

Uważam przesilenie gabinetu w chwili obecnej dla państwa za niepożądane, odwołuję się więc do obywatelskiego poczucia obowiązku Pana, Panie prezydencie i panów ministrów, aby pozostali nadal przy urzędowaniu, gdy to ze względów państwowych jest konieczne. Opierając się również na oświadczeniu Pana marszałka Sejmu ustawodawczego, zarówno pisemnem jak i ustnem, w którem zapewnia mnie Pan marszałek imieniem Sejmu, że Pan, Panie Prezydencie, liczyć może na poparcie większości Sejmu, uważam dalsze pozostanie Pana u steru wraz z całym gabinetem za możliwe. Z tego względu do zgłoszonej w dniu 27 b. m. przez Pana prośby o dymisyę przychylić się nie mogę. Jednocześnie proszę Pana o przedłożenie mi wniosku co do obsadzenia tek wakujących.

Warszawa, 28 maja.

Naczelnik Państwa: Józef Piłsudski.

(Ostatnie wiadomości o przesileniu zob. na str. 3).

Projekt tymczasowego podziału Górnego Śląska na trzy strefy:
polską, niemiecką i aliancką

Paryż. PAT. (Havas). Konferencya ambasadorów zajmie się jutro propozycyą przedstawicieli włoskich i angielskich w komisyi międzysojuszniczej Górnego Śląska. która przewiduje podział terenu śląskiego na trzy strefy: jedną pod zarządem władz polskich, drugą pod zarządem władz niemieckich. Strefy te obejmowałyby okolice te, które wypowiedziały się stanowczo za przynależnością do jednego lub drugiego państwa. Trzecia strefa, znajdująca się między dwiema wzmiankowanemi, znajdowałaby się pod zarządem sił międzysojuszniczych, którebу tam były skoncentrowane i utrzymywałyby na tym terenie porządek. Prawdopodobnie projekt ten spotka się ze znaczną opozycyą ze strony francuskiej, która jest zdania, że projekt ten pogorszy sprawę, gdyż jest rodzajem przesądzenia ostatecznej decyzyi. Rzeczoznawcy wojskowi uważają ze swej strony, że przyjęcie tego zarządzenia pozwoliłoby zarówno Niemcom jak Polakom na wzmocnienie swoich sił celem podjęcia nowych walk poza kontrolą komisyi międzysojuszniczej. Równocześnie siły państw sprzymierzonych byłyby w ten sposób narażone na okrążenie.

Gdańsk. PAT. „Dziennik Gdański“ w telegramie z Paryża przynosi następujące szczegóły o dzisiejszem posiedzeniu Rady ambasadorów. Rada ambasadorów zajmie się na dzisiejszem posiedzeniu wyłącznie sprawą G. Śląska, a przedewszystkiem zastanowi się dokładnie nad propozycyą angielsko-włoską. Propozycya ta zmierza do tego, aby wojska sprzymierzone skoncentrowano na obszarze spornym, natomiast aby oddano bezzwłocznie Polsce i Niemcom powiaty niesporne polskie, względnie niemieckie. Komunikat wydany wczoraj wieczorem przez ambasadę angielską w Paryżu oświadcza, że propozycya ta nie zawiera ostatecznego rozwiązania sprawy, lecz, że chodzi tu o chwilowe zarządzenie celem przywrócenia pokoju i porządku.

Równocześnie zastanawiać się będzie Rada ambasador. nad drogą, na którą wejść należy celem gruntownego rozwiązania sprawy Górnego Śląska. Rząd francuski odpowie prawdopodobnie dziś na propozycye ambasadora angielskiego co do terminu najbliższego posiedzenia Rady najwyższej. Odpowiedź nie ograniczy się do zaproponowania daty, lecz zawierać będzie ponadto program prac Rady najwyższej. Między innymi propozycya ustanawia radę rzeczoznawców dla zbadania sprawy górnośląskiej.

M. Warszawa. (Telefonem). Z Berlina donoszą, że Rada ambasadorów będzie rozpatrywała prócz angielskiego projektu podziału G. Śląska na trzy strefy, również projekt francuski, przyznania Polsce całego obszaru przemysłowego, oraz projekt włoski, oddający Polsce 40% spornego obszaru

Zdobądźcie kahały!

Kraków, 29 maja.

(fr) Zdobycie kahałów — oto aksyomat świadomego swych celów żydowskiego ruchu narodowego, jeden z punktów centralnych naszych wysiłków i zamierzeń. Wszak już Herzl lapidarne rzucił hasło: „Zdobądźcie kahały!“ Nie naszą jest winą, że hasło Herzla dotąd nic na swej aktualności nie straciło, ale nie można też tego poczytać za zasługę naszym przeciwnikom. Pomagali im w tem nasi „opiekunowie“ z urzędu: starosta, korzystający z usług propinatora i żandarma. Dzięki temu oto czynnikom niewyraźnie politycznym, wszelka ewolucya w życiu żydowskiem w kraju piętnowaną była stygmatem stagnacyi. Stąd też poszło, że kahał „galicyjski“ stał się twierdzą zacofaństwa, bezwładności i passywizmu, a tam gdzie czynnie wystąpił na arenie życia żydowskiego, to niejednokrotnie działał wręcz hamująco i na szkodę interesów ludności żydowskiej. Rozwój wypadków szedł wartkim prądem naprzód, żydowska narodowa myśl polityczna zdobywała umysły milionów, świat nieżydowski zwolna uczył się rozumieć i cenić wysiłki i czyny żydowskich organizacyj narodowych, a kahał stał w tem miejscu, gdzie stanął przed dwustu niemal laty. Już bowiem u schyłku XVII. wieku Szymon Wolfowicz podjął w Wilnie walkę przeciw potentatom kahalnym, walkę, którą męczeńską okupił śmiercią. Dzieje Żydów w Polsce niejeden podobny notują fakt, który dowodzi, że w murach ghetta ciężkie toczyły się zmagania o zawładnięcie kahałem lub pełne zwątpienia wyłamanie się z pod ciemiężczej jego opieki.

„Bunt“ przeciw kahałowi w obecnej jego formie to nie nowa więc, ale gęsto już zapisana karta w dziejach żydowskich. Myśl narodowa walce tej nadała jedynie kierunek, wlała w nią treść i uzbroiła ją w system. Kahał, by spełniał swe zadania, stać się musi mikrokosmem życia narodowego, rozrodczą komórką wszelkich poczynań żydowskich. Cmentarz, szpital i łaźnia rytualna nie powinny i nie mogą wyczerpywać kręgu zadań społecznych i narodowych kahału. Z izraelickiej gminy wyznaniowej kahał przetworzyć się musi w żydowską gminę narodową. Nic tej ewolucyi nieuniknionej nie powstrzyma, nawet obecne wysiłki rządu polskiego, który dekretem z dnia 7-go lutego 1919 r. usiłował w przededniu zebrania się Sejmu narzucić Kongresówce statut gminny, ścieśniający zakres działania gmin do spraw czysto wyznaniowych, wyłączywszy nie tylko sprawy szkolnochowawcze, ale nawet filantropijne. Lecz te zamierzenia rządu polskiego wywołały żywiołowy protest w społeczeństwie żydowskiem, które niedwuznacznie oświadczyło, że kahału z podobnym zakresem działania nigdy nie uzna i uważać go będzie za narzucony wbrew jego wyraźnej i stanowczej woli.

Nie uratuje więc obecnego kahału nawet dekret z 7. lutego 1919 r., usiłujący galwanizować trupa. Cóż bowiem czyni obecny kahał? Czegóż dokonali i czego dokonać mogą obe-

ani jego władarze? W życiu politycznem z niewolniczą uległością w cień usuwali się wówczas, gdy mężnym trzeba było wołać głosem, że krzywda dzieje się społeczeństwu żydowskiemu. W życiu kulturalnem społeczeństwa żydowskiego obojętnie przypatrują się czynom wszystkich żydowskich organizacyj narodowych, które z mozołem budują nowe szkolnictwo żydowskie. Ale nawet na terenie akcyi filantropijnej kahał całą okazał niemoc swoją, gdy w akcyi ratunkowej zluzować go musiały ad hoc skonstruowane komitety ratunkowe. Ale cała ta jałowość kahału ze ślepego rodzi się uporu, z jakim obecni jego włodarze zdobytych trzymają się stolców, na pomoc wzywając w krytycznej chwili wyborów jużto głosy z zaświata, jużto opiekę starosty. I dziwnem wydawać się musi świadkowi nieżydowskiemu owo znamienne zjawisko: Ilekroć do głosu dochodzą szerokie warstwy ludności żydowskiej, wówczas w całej pełni okazuje się i to przy każdej sposobności, jak mało zaufania posiadają one dla obecnych włodarzy kahału, chronionych dziurawym już płotem kahalnej ordynacyi wyborczej. Koniec obecnego kahału oznaczać więc musi oparta na szerokiej podstawie demokratycznej ordynacya wyborcza. O tę walczyć będzie niezmużenie społeczeństwo żydowskie i jego jedynie powołane przedstawicielstwo sejmowe. Wybory oparte na demokratycznej ordynacyi wyborczej — oto jedyna droga do zdobycia kahałów i uczynienia z nich twórczych placówek żydowskich.

To oświadczą dzisiejszym kahalnym włodarzom krakowskim przedstawiciele żydowskich organizacyi narodowych, wchodzący do kahału krakowskiego drogą kooptacyi. Czynią to jedynie dla lojalnego wypełnienia umowy, jaką zawarły między sobą żydowskie organizacye narod. w Krakowie w pamiętnych dniach listopadowych 1918 r.

Nowego ducha wnoszą ze sobą w mury kahału krakowskiego jedynie upełnomocnieni przedstawiciele żydowscy, nowa myśl żydowska przemawiać pocznie z trybuny kahału krakowskiego, nowa myśl żydowska, wobec której ustąpić będzie musiała ta wiekowa cisza cmentarna, wypełniająca dotąd zakamarki kahalne.

Nieudały zamach niemiecki w Zabrzu i Gliwicach.

Bytom. PAT. Wczoraj wieczorem i dziś odbywały się w Zabrzu i Gliwicach demonstracye niemieckie przeciwko Francuzom i Polakom. Pod wpływem odezw rzucanych przez aeroplany niemieckie, przygotowali Niemcy w Zabrzu atak nocny na posterunki powstańcze. Uprzedzeni o tym planie powstańcy polscy otoczyli budynek, w którym zebrał się zbrojny oddział niemiecki i aresztowali wszystkich stosstruplerów. Dziś przedpołudniem urządzili Niemcy w Zabrzu przed mieszkaniem kontrolora koalicyjnego demonstracyę, domagając się uwolnienia aresztowanych przez powstańców bojowców niemieckich. Kontrolor koalicyjny w towarzystwie jednego z Polaków udał się w tej sprawie do pobliskiej komendy powstańczej. Komenda oświadczyła gotowość wypuszczenia aresztowanych Niemców pod warunkiem, że władze koalicyjne nie dopuszczą w przyszłości do ponownego ataku i demonstracyi przeciw Polakom.

O Zabrze i Gliwice.

Bytom. PAT. W związku z obiegającemi w prasie wiadomościami, iż w myśl porozumienia między aliantami powiaty zabrski i gliwicki będą przyznane Niemcom, ostatni numer „Powstańca" zamieszcza artykuł pod tytułem: „Nie damy Zabrza, nie damy Gliwic". Artykuł ten zwraca się do rządu polskiego z apelem, aby nie dopuścił do takiej krzywdy ludu górnośląskiego. Tak powiat zabrski, jak i gliwicki oświadczyły się przy plebiscycie w przeważającej ilości gmin za Polską. Oba te powiaty jako przemysłowe są tak ściśle związane z centralnym okręgiem przemysłowym, że niepodobna przedstawić sobie odłączenia ich od całego kompleksu przemysłowego.

Powstańcy zaatakowali Bytom i Katowice?

M. Warszawa. (Telefonem). Orient donosi z Sosnowca: Ubiegłej nocy słyszano tu przez kilka godzin salwy karabinowe z bliskiej odległości. Według tutejszych informacyj powstańcy zaatakowali Bytom i Katowice. Wszystkie ataki niemieckie na Taniszcze prze prowadzone pod dowództwem pruskich oficerów zostały odparte przez powstańców. Niemcy ponieśli tu wielkie straty.

Niemiecki komisarz plebiscytowy prosi St. Zjednoczone o interwencyę.

Bytom. PAT. Niemiecki komisarz plebiscytowy dr Urbanek wystosował do przedstawiciela Stanów zjednoczonych w Berlinie pismo z prośbą o interwencyę w sprawie uwolnienia ludności niemieckiej w miastach górnośląskich od powstańców.

Rząd sowietów a kwestya górnośląska.

Berlin. (Tel. wł.) Donoszą z Kłajpedy: Bawiący w Rydze komisarz rządu sowietów Joffe oświadczył, że Górny Śląsk interesuje Rosyę tylko o tyle, o ile spór ten może wywołać wojnę europejską. W tym wypadku Rosya nie mogłaby zostać obojętną.

Echa wycieczki p. Dąbrowskiego na Górny Śląsk.

Warszawa. PAT. Wobec wiadomości podanych przed kilku dniami, a świeżo powtórzonych, jakoby przeciwko podsekretarzowi stanu Dąbrowskiemu wytoczono śledztwo dyscyplinarne z powodu wyjazdu jego na Górny Śląsk ministerstwo spraw zagranicznych stwierdza, że wiadomość ta jest nieprawdziwa. Wyjazd pana Dąbrowskiego miał charakter prywatny.

Prasa zagraniczna o mowie Brianda.

Nowy Jork. PAT. (Havas). Pisma amerykańskie omawiają stanowisko Brianda w jego mowie wczorajszej, i podnoszą, że Briand zasługuje nietylko na szacunek, ale także na nazwę jednego z największych mężów stanu, gdyż jeszcze nie słyszano tak energicznej i odważnej mowy. Izba francuska udzielając Briandowi votum zaufania, zyskała na wielkości o wiele więcej, aniżeli przez zwycięską wojnę. „New Jork Sun" nazywa Brianda apostołem pokoju, i zwraca szczególniejszą uwagę na słowa wypowiedziane przez Brianda, że Francya nie zapomni wdzięczności, należnej Anglii i Ameryce. Dziennik ogólnie zaznacza, że jeszcze nigdy żaden mąż stanu nie wypowiedział w ten sposób prawdy.

Nowy Jork. PAT. (Havas) Dzienniki amerykańskie poświęcają wstępne artykuły przemówieniu Brianda, chwaląc jego szczery patryotyzm i umiarkowanie. Dzienniki wyrażają zadowolenie z powodu wyrażonego przez Brianda pragnienia utrzymania przymierza między sojusznikami, oraz z tego powodu, że przez złożenie oficyalnego oświadczenia o lojalności okazanej w ostatnim czasie przez Niemcy, zachęcił je do okazywania lojalności w dalszym ciągu, której to lojalności dotychczas rząd niemiecki mało okazywał.

Paryż. PAT. (Havas) Włoska prasa omawia votum zaufania, udzielone Briandowi przez Izbę. „Corriere dela Sera" pisze, że Briand poświęcił swoje osobiste upodobania dla dobra swojego kraju. Inny z dzienników pisze, że dla dobrobytu Francyi jest szczęściem, że w tak ciężkich chwilach Briand zasiada w gabinecie. Również prasa belgijska podnosi z uznaniem mowę Brianda. A mianowicie dziennik „Siecle" pisze, że Izba przez votum zaufania, wyrażone Briandowi uznała przyszłą politykę Brianda.

Berno szwajcarskie. PAT. (Havas). Dzienniki szwajcarskie wyrażają uznanie dla oświadczenia Brianda. „Bund" oświadcza, że Briand dał dowody umiarkowania względem Niemiec, a zarazem okazał wiele rozwagi. Można być, zdaniem prasy szwajcarskiej zupełnie zadowolonym z sukcesu jaki odniósł premier francuski.

W poniedziałek, dn. 30 maja br.

o godzinie 7 wieczorem

odbędzie się

w sali „Solidarności" przy ul. Zielonej 10, II. piętro

Zebranie pań,

które przyrzekły swój współudział w pracy na rzecz „Keren Hajesod".

Plebiscyt w Salcburgu nie został odroczony.

L. Wiedeń. (Telefonem). Cała koalicya ostrzegła ponownie Austryę niemiecką przed groźnemi następstwami agitacyi na rzecz przyłączenia się do Niemiec. Kanclerz zwrócił się wobec tego z telefoniczną depeszą do krajowego rządu salcburskiego, zwracając mu uwagę na krytyczną sytuacyę polityczną, wywołaną postanowieniem przeprowadzenia w Salcburgu głosowania w sprawie przyłączenia się do Niemiec. Kanclerz zwrócił uwagę na to, że w razie przeprowadzenia głosowania ludowego, zachodnia część Węgier, która ma przypaść Austryi, zostanie obsadzoną przez Słowian, przyczem przed okupacyą nie zostaną uchronione i inne części Austryi. W Zgromadzeniu Narodowem powtórzył kanclerz swoje ostrzeżenie. Przedstawiciele stronnictw krytykowali wprawdzie chwiejność rządu, ale uznali, że ze względu na powagę położenia, decyzya w sprawie głosowania powinna być odroczoną. Również z Niemiec nadszedł głos ostrzeżenia przed przeprowadzeniem głosowania. Mimo to jednak głosowanie w Salcburgu nie zostało odwołane i dziś zostanie przeprowadzone.

Klęska wyborcza sinfeinistów

L. Wiedeń. (Telefonem). Z Paryża donoszą: Wybory do irlandzkiego parlamentu północnego przyniosły niespodzianą klęskę sinfeinistom. Uzyskali oni zaledwie 12 mandatów. Wybrany został „prezydent niezawisłej republiki irlandzkiej" de Valera, uzyskawszy 21.000 głosów. Zwyciężyli natomiast unioniści angielscy.

L. Wiedeń. (Telefonem). Z Londynu donoszą: W Izbie gmin oświadczył Lloyd George, że położenie w Irlandyi wymaga wzmocnienia załogi angielskiej. Dotychczas ilość stacyonowanego w Irlandyi wojska angielskiego wynosi 50.000 żołnierzy.

Zapłata odszkodowań.

Lyon. PAT. Radio. Rada ministrów powołała komitet gwarancyjny, który rozpocznie działalność przed dniem 30 maja w sprawie zapłaty przez Niemcy przed końcem maja pierwszego miliarda marek w złocie. Komisya odszkodowań uchwaliła przyjąć tymczasową zapłatę w bonach wartości 6 milionów dolarów każdy jako ekwiwalent 840 milionów marek w złocie.

Paryż. PAT. (Wied. Biuro Kor.). „Daily Mail" donosi z Nowego Jorku, że wedle życzenia Hardinga efekt ze sprzedaży obligacyj niemieckich w Ameryce powinien być użyty przez aliantów na zakupno towarów amerykańskich i na spłatę długów zaciągniętych przez sprzymierzeńców w Ameryce.

Po zaburzeniach w Aleksandryi.

Aleksandrya. (Reuter). Noc ubiegła minęła spokojnie. Blisko 2000 uchodźców pomieszczono w budynkach szkolnych, różnych publicznych zakładach i domach prywatnych.

Londyn. PAT (Reuter). Sześć angielskich krążowników przybyło do Aleksandryi celem stłumienia niepokojów. Dalsze okręty wojenne są oczekiwane.

Dzień ogólnej żałoby całego żydostwa po ofiarach wypadków w Jaffie.

(Telegram własny „Nowego Dziennika").

Londyn, 28. maja. (Ż. B. K.). Wydział Wykonawczy wszechświatowej Organizacyi syońskiej zgodnie z uchwałą głównego rabinatu w Jerozolimie i Waad Leumi postanowił ogłosić dzień 25 Ijar 5681 r. (2 czerwca) jako trzydziesty dzień po pogrzebie ofiar rozruchów w Jaffie dniem ogólnej żałoby narodowej Żydów całego świata. W dniu tym należy przyjąć na zebraniach ludowych rezolucye odpowiadające obecnej sytuacyi i składać hojne datki na rzecz rodzin ofiar zajść jaffskich.

Przed decyzyą o losie gabinetu Witosa.

M. Warszawa. (Telefonem). Na skutek listu Naczelnika państwa, nie przyjmującego do wiadomości dymisyi gabinetu, zebrała się o godz. 6-ej wieczorem Rada ministrów dla omówienia sytuacyi gabinetu. Podczas obrad zgłosił się do premiera Witosa mąż zaufania czterech klubów większości, a mianowicie Nar. Zjedn. Lud., Klubu Pracy Konst., Klubu Mieszcz. i Chadecyi z oświadczeniem, że wspomniane kluby zapewniają premierowi Witosowi w razie cofnięcia przezeń prośby o dymisyę dalsze poparcie, pozostawiając mu wolną rękę w obsadzeniu wakujących tek, proszą jedynie o to, by przy obsadzaniu teki ministra spraw zagranicznych premier uwzględnił dezyderaty klubów zainteresowanych.

Po złożeniu tego oświadczenia Rada ministrów obradowała dłuższy czas, decyzyi jednak nie powzięto. Jutro, w niedzielę przedpołudniem, zbierze się Rada ministrów na posiedzenie, na którem zapadnie ostateczna decyzya co do cofnięcia dymisyi.

Powrót posła włoskiego do Warszawy.

M. Warszawa (Telefonem.) Dziś wrócił do Warszawy po dłuższej nieobecności w Polsce poseł włoski p. Tomassini. Po powrocie złożył p. Tomassini wizytę w ministerstwie spraw zagranicznych.

Niedokładne rewelacye o kompromisowej propozycyi włoskiej w sprawie Górnego Śląska.

Paryż. PAT. (Havas). Ambasada włoska oświadcza, że ogłoszone przez dzienniki niemieckie szczegóły dotyczące propozycyi rządu włoskiego w sprawie rozwiązania górnośląskiego problemu, są niedokładne.

Przed likwidacyą strejku w Borysławiu.

Lwów. PAT. Pertraktacye w sprawie zakończenia strejku w zagłębiu naftowem przerwano dzisiaj wieczór do wtorku. Robotnicy oświadczyli, że muszą zasięgnąć informacyi na zgromadzeniu strejkujących w kwestyach spornych, które się wyłoniły w sprawie kooperatyw robotniczych, pozostających obecnie w ręku pracodawców. Zgromadzenie strejkujących odbędzie się w tej sprawie jutro, w niedzielę, w Borysławiu. Kwestya kooperatyw jest już ostatnim punktem spornym.

Ostrzeżenie

przed złudnem podobieństwem w opakowaniu, jednakowo jakościowo gorszą pastę, sporządzoną z wody i kwasu, niszczącą przeto obuwie a naśladującą naszą najlepszą terpentynową pastę do obuwia

976

„PURUS"

Fabryka „Purus", chem. zakł. przem. Sp. z ogr. odp., Kraków, skrzynka poczt. 77.

PURUS

Najlepszą terpentynową Pastę do obuwia sprzedaje hurtownie po cenach fabrycznych Powszechne Towarzystwo Handlowe Spółka zarejestr. z ogr. odpow. [illegible]

Izby skarbowe na obszarze Małopolski.

Lwów. PAT. Z dyrekcyi skarbu komunikują: Na podstawie rozporządzenia Ministra skarbu powstają na obszarze Małopolski dwie Izby skarbowe, a mianowicie Izba skarbowa w Krakowie na obszar Województwa Krakowskiego oraz Izba skarbowa we Lwowie na obszar województwa Lwowskiego, Tarnopolskiego i Stanisławowskiego. Izby skarbowe w Krakowie i we Lwowie rozpoczną swą działalność z dniem 1 czerwca 1921 jako władze skarbowe II-instancyi w dotyczących okręgach terytoryalnych. Temsamem ulegnie rozwiązaniu z dniem 31 maja 1921 dotychczasowa dyrekcya skarbu dla Małopolski we Lwowie. Przedmiotowy zakres działania każdej z Izb skarbowych na jej terytoryum odpowiada naogół zakresowi działania dotychczasowej dyrekcyi skarbu dla Małopolski, z pewnymi wyjątkami. W szczególności do Izby skarbowej we Lwowie będą należeć aż do dalszego zarządzenia także niektóre sprawy z okręgu krakowskiej izby skarbowej, a mianowicie zarząd gospodarki spirytusowej, dalej likwidowanie i przekazywanie do wypłaty wszystkich w dniu 1 czerwca 1921 w Dyrekcyi skarbu we Lwowie na przypisie pozostających emerytur i zaopatrzeń pensyjnych, wreszcie pewne sprawy dotyczące ewidencyi katastru podatku gruntowego. Bliższe szczegóły zawarte są w rozporządzeniu Ministra skarbu z dnia 27 kwietnia 1921, L. 1623—D. A., które niebawem ukaże się w Dz. Ustaw.

Przed likwidacyą obozów dla internowanych.

Warszawa. PAT. Dziś odbyła się pod przewodnictwem wiceministra spraw zagranicznych Dąbrowskiego konferencya dotycząca likwidacyi obozów internowanych rosyjskich i ukraińskich. Konferencya ta miała za zadanie wykonanie uchwały rady ministrów z dnia 8 kwietnia br. Brali w niej udział przedstawiciele interesowanych władz państwowych.

Rokowania polsko-gdańskie w Poznaniu.

Gdańsk. PAT. Senator Volkmann udaje się w poniedziałek albo we wtorek do Poznania, gdzie prowadzone będą przez najbliższy tydzień pertraktacye. Rokowania te przeniesione na najbliższy tydzień do Poznania ze względu na odbywający się tam targ. W Poznaniu obradować będą prawdopodobnie: komisya zagraniczna, celna i portowa. W następnym tygodniu pertraktacye przeniesione będą z powrotem do Gdańska.

O skierowanie emigracyi do Meksyka.

M. Warszawa. (Telefonem) Centralny Komitet pomocy dla uchodźców z Ukrainy postanowił wysłać delegacyę do Meksyku celem zbadania ewentualnej możności osiedlenia uchodźcówi w tym kraju.

Konflikt grecko-turecki.

Ateny. PAT. (Agencya ateńska) Miarodajne źródła zaprzeczają wiadomości, jakoby Porta albo Augora uczyniły rządowi greckiemu propozycye w sprawie polubownego rozwiązania konfliktu grecko-tureckiego.

Paryż. (Tel. wł.) Donoszą z Aten, że rząd grecki zaproponował mocarstwom neutralizacyę cieśnin morskich w Konstantynopolu

Przegląd polityczny.

Projekt rozwiązania sprawy wileńskiej.

Projekt Hymansa załatwienia konfliktu polsko-litewskiego przewiduje utworzenie dwóch rządzących się samodzielnie kantonów: kowieńskiego i wileńskiego z oddzielnymi sejmami: polskim w Wilnie i litewskim w Kownie. Ustrój wewnętrzny kantonów byłby wzorowany ściśle na ustroju szwajcarskim. Siedzibą wspólnego dla obu kantonów rządu ma być Wilno. Projekt Hymansa wyłącza aneksyę Wilna przez Polskę lub przez Litwę kowieńską, tudzież majoryzacyę Wilna przez Kowno. Litwa stałaby się państwem narodowościowem, wielojęzycznem, przyczem język polski byłby równorzędny z litewskim. Projekt przewiduje w razie wojny łączne działanie armii polskiej i litewskiej pod wspólnem dowództwem, z zastrzeżeniem dla armii polskiej prawa działania na terytoryum Litwy. Wojsko litewskie byłoby obowiązane do działań wspólnych z Polską na wypadek wojny obronnej. W czasie pokoju wojska kantonalne byłyby rozmieszczane w rodzinnych kantonach. Poza sejmami kantonalnymi i wspólną izbą, projekt wprowadza delegacye sejmów: warszawskiego i ogólno-litewskiego, uchwalające większością głosów sprawy przedstawione im przez komisyę, złożoną w równej liczbie z przedstawicieli rządów Polski i Litwy.

Trybunał międzynarodowy a Żydzi.

Reuter doniósł niedawno z Genewy o tem, że Belgia ratyfikowała statut stałego trybunału międzynarodowego Ligi narodów i że już 33 państw podpisało ten statut, natomiast W. Brytania, Brancya, Norwegia, Dania, Holandya i Szwajcarya jeszcze tego nie uczyniły. Włochy i Hiszpania nie mogą dokonać tej ratyfikacya bez zgody swoich parlamentów.

Rząd angielski ogłosił właśnie podpisany dnia 16 grudnia 1920 r. w Genewie protokół, zawierający statut stałego trybunału międzynarodowego. Statut ten, opierający się na art. 14 konstytucyi Ligi narodów, reguluje skład trybunału i zakres jego zadań. Obejmują one sprawy natury prawniczej, pozostające w związku a) z interpretacyą traktatu, b) z kwestyą prawa międzynarodowego, c) z stwierdzonym faktem naruszenia zobowiązania międzynarodowego, d) odszkodowaniem z powodu złamania jakiegoś międzynarodowego zobowiązania.

Jak wiadomo, przewidziane jest w art. [illegible] projektu mandatu nad Palestyną, że różnice zdań co do interpretacyi lub zastosowania postanowień mandatu należy przedłożyć Trybunałowi międzynarodowemu. Jednakowoż statut Trybunału zawiera w art. 34 postanowienie, że tylko państwa albo członkowie Ligi narodów mogą występować jako strony przed trybunałem międzynarodowym, tak, że w odniesieniu do mandatu i w sprawie ochrony mniejszości, te ostatnie wzgl. Jewish Agency, nie mogą występować samodzielnie przed Trybunałem. Skoro jakaś mniejszość (lub w sprawie mandatu palestyńskiego Jewish Agency) zechcą wnieść skargę przed Trybunał, będą one według obecnych postanowień zmuszone wystarać się o to, aby uczyniło to jakieś państwo lub członek Ligi. Jest to oczywiście niekorzystne dla tych narodów, które jeszcze nie mają swego przedstawicielstwa w Lidze. Dlatego też zaproponował ostatnio lord Robert Cecil w ang. Izbie gmin, ażeby wyszukano środki, mające usunąć tę wadę statutu Ligi narodów, wzgl. Trybunału międzynarodowego.

Rozpowszechniajcie „NOWY DZIENNIK"

Do kobiet żydowskich!

Z tysiąca ran ociekających krwią męczeńską naród żydowski wraca do swej ziemi ojczystej. Tysiące młodzieży żydowskiej kielnią i kilofem, wśród trudów i znoju, kładzie pierwsze podwaliny pod gmach wolnej Ojczyzny w Palestynie. Synowie i córki Wasze krwią serdeczną zraszają ziemię Ojców, a tysiące młodzieży znajduje się w drodze ku krajowi przyszłości żydowskiej. Matki i Siostry żydowskie! Czyż w tej chwili patrzyć chcecie bezczynnie na bohaterskie zmagania synów i braci Waszych? Słuchajcie Matki i Wy Siostry żydowskie! Z niwy palestyńskiej idzie ku Wam głos synów i braci Waszych: „Nie zostańcie bezczynnemi! Porzućcie bierność i spieszcie narodowi z pomocą!“ Wsłuchajcie się w ten głos i zerwijcie się do czynu, jeśli nie chcecie, by syn i brat Wasz konał tam z udręki duchowej, widząc bierność Waszą i apatyę.

Kobiety żydowskie! Przenieście na chwilę wzrok Wasz poza wschodnie granice Państwa Polskiego i patrzcie! Dreszcz zgrozy wstrząsnąć musi duszą Waszą. Oto w gruzach legła najsilniejsza dotąd i najbogatsza część narodu żydowskiego. W morzu niewinnie przelanej krwi kona żydostwo ukraińskie. Setki tysięcy synów i córek żydowskich śmiercią męczeńską przypieczętowało los bezdomnego narodu. Dziesiątki tysięcy sierót żydowskich chwilowego szuka schronienia w lasach ukraińskich. Komu tchu starczy, ten w bezładnej ucieczce ocalenia szuka z piekła ukraińskiego. A tymczasem na zachodzie szczelnie zamykają się przed Żydem wrota wszystkich bez wyjątku krajów. Matki żydowskie i Wy Siostry nasze! Czyż w tej chwili patrzyć możecie obojętnie na cierpienia braci Waszych na Ukrainie? Wy, któreście na ból każdy i cierpienie głębokiem odpowiadały współczuciem i hojną zawsze ofiarą!

Sieroty żydowskie z ukraińskiej wyzwolić gehenny i do produktywnej — przywrócić pracy — oto Wasz i narodu obowiązek! A gdzież indziej uczynić to można, jeśli nie w budzącej się do nowego życia Palestynie żydowskiej? Kobiety żydowskie! Któż inny uczynić to może, jeśli nie Wy, które najsilniej odczuwacie ból tułaczego narodu. Nie łez Waszych, ale Waszej ofiary materyalnej nam trzeba.

„Keren Hajessod“, Fundusz Podwalin Palestyny — oto droga, która wyzwolić ma wszystkich cierpiących na tułaczce braci Waszych. Fundusz Podwalin jest bowiem funduszem dla popierania kolonizacyi Palestyny i regulowania emigracyi palestyńskiej. Fundusz Podwalin — oto jedyna dziś możność stworzenia w Palestynie pola pracy produktywnej dla tych tysiącznych rzesz, które spieszą do ziemi ojczystej.

Matki i Siostry żydowskie! W ostatniej do Was wołamy chwili: Spieszcie spełnić Wasz obowiązek! Nie pozwólcie, by cierpiał syn i córka Wasza, brat, i siostra Wasza, gdziekolwiek się oni znajdują. Pamiętajcie, że Czynem Waszym — to Fundusz Podwalin.

Fundusz Podwalin nie prosi Was o jałmużnę, nie o datki miłosierne, lecz domaga się od Was hojnych darów, daru Narodu Żydowskiego dla Narodu Żydowskiego. Zwracamy się przeto do sumienia kobiet żydowskich z wezwaniem: Ofiarujcie Wasze kosztowności! (Dary przyjmuje się w składnicy Funduszu Podwalin w Krakowie, Stradom 15.). Kruszce szlachetne przetopi się w pług, młot i kowadło, a te w nowe, zdrowe, dumne, twórcze pokolenie żydowskie w Palestynie. Wierzymy, że żadna Żydówka, która okazać się chce godną swego pochodzenia w tej chwili wielkiej odpowiedzialności nie będzie się zasłaniać bezsilnością swego narodu.

Spełnijcie zatem swój obowiązek wobec Narodu i Palestyny a uratujecie siebie, Wasz naród, Waszą przyszłość i Wasz honor.

Askenazowa Henrykowa, Drowa Aptowa Henrykowa, Aleksandrowiczowa Helena, Abrahamerowa Aurelia, Drowa Aronsohnowa Samuelowa, Drowa Aronsohnowa Runia, Abelesowa Emanuelowa, Drowa Bulwowa Dawidowa, Braciejowska Cecylia, Biegeleisenowa Debora, Drowa Feldblumowa Róża, Dyr. Fromowiczowa Feliksowa, Drowa Fiszlowitzowa Leonowa, Drowa Fussmanowa Ida, Drowa Gumprichowa Adolfowa, Inż. Goldwasserowa Rena, Goldstoffowa Róża, Drowa Gottesmannowa Hanka, Drowa Horowitzowa Róża, Drowa Hilfsteinowa Marya, Drowa Horowitzowa Karolina, Drowa Hersteinowa Amalia, Drowa Hirschowa Hermanowa, Drowa Krenglowa Natalia, Kanarkowa Eliaszowa, Karmelowa Matydla, Karmelowa Judyta, Leistnerowa Ch. F., Liebeskindowa Toni, Lindenbaumowa Adela, Drowa Lachsowa Zofia, Drowa Landauowa Rafałowa, Drowa Landauowa Ignacowa, Drowa Landauowa Janowa, Drowa Leinkramowa Michałowa, Leinkramowa Salomea, Lewkowiczowa Leonia, Markowiczowa Arturowa, Drowa Mahlerowa Rachela, Drowa Maschlerowa Erna, Drowa Marguliesowa Wolfowa, Nussbaumowa Abrahamowa, Pinelesowa Róża, Potokowa Róża, Roccowa Róża, Drowa Rothweinowa, Silberbachowa Malwina, Spirowa Samuelowa, Schönfeldowa Franciszka, Dr Schwarzbardowa Bronisława, Inż. Singerowa Eugenia, Drowa Süsskindowa Róża, Seidenfrauowa Róża, Drowa Silbersteinowa Henrykowa, Dr Stillerowa Henryka, Drowa Süsserowa Albertowa, Drowa Steinbergowa Wiktorya, Schenkerowa Henrykowa, Schönfeldowa Salomea, Sprecherowa Róża, Drowa Thonowa Marya, Drowa Tischowa Tyna, Tillesowa Róża, Drowa Voglerowa Fryda, Drowa Warhaftigowa Flora, Weinsbergowa Bertoldowa, Drowa Wachtlowa, Olga, Drowa Warschauerowa Róża, Wiklerowa Efraimowa, Wiklerowa Izakowa, Inż. Wekslerowa Iza, Drowa Zimmermanowa Marya, Inż. Zimmermanowa Regina.

Rabin z Góry Kalwaryi

o swym pobycie w Palestynie

Jak donieśliśmy onegdaj, powrócił onegdaj rabin z Góry Kalwaryi wraz z delegacyą ortodoksyjną z Palestyny. Warszawski „Jud“ ogłasza mowę rabina wygłoszoną, w czasie przyjęcia urządzonego na jego cześć przez organizacyę „Szlome Emunej Isroel“ w Warszawie. Mowę tę, w której cadyk podał swe wrażenia z Palestyny, podajemy w dosłownem brzmieniu:

„Opuściłem Palestynę z uczuciem żalu, tak trudno było mi się rozstać z Ziemią Świętą. Obecnie mogę wam w krótkości tylko podać moje obserwacye. Bo obszerniej, o rozmaitych sprawach realnych, które nasza delegacya zdziałała, jakoteż o wielu sprawach, które są na ukończeniu, o tem opowiedzą członkowie delegacyi, którzy specyalnie w tym celu przyjadą do Warszawy, a i ja też podam później wiele szczegółów.

W ogólności mogę wam powiedzieć, że wszystko zastałem w jaknajlepszym porządku. Żydzi mogą tam osiąść bez najmniejszej przeszkody. Możemy tam żyć życiem żydowskiem, podobnie jak nasi ojcowie. Można też znaleźć środki utrzymania w kraju. Przedtem wyobrażałem sobie życie Żydów ortodoksyjnych w sposób o wiele gorszy niż ten jaki zastałem.

W jeszywach „Mea Szearim“ i „Chaje Olam“ widziałem bardzo wielu uczonych Żydów, zwiedziłem też wiele instytucyi wychowawczych prowadzonych w sposób prawdziwie żydowski.

Godzina czynu dla jiszuwu żydowskiego w Palestynie wybiła. Najlepiejby było, by każdy mógł tam osiąść. Jeśli zaś komu to jest niemożliwem to przynajmniej powinien ulokować część swego kapitału w Palestynie. Jiszuw palestyński składa się w przeważnej części z Żydów ortodoksyjnych, którzy jednak znajdują się w złych stosunkach materyalnych skutkiem czego przewagę mają nad nimi wolnomyślni. Z przybyciem np. 500 majętnych Żydów ortodoksyjnych do Jerozolimy, zyskałoby żydostwo ortodoksyjne znaczny wpływ na życie społeczne. Istnieje wiele planów rozszerzenia kolonizacyi. Początek już uczyniliśmy, zakupując wielki obszar w Jaffie na którym wybudowanych zostanie 200 sklepów i mieszkań żydowskich.

Przy pracy tej postaramy się dać zajęcie Żydom ortodoksyjnym. Istnieje w kraju wielu pobożnych rzemieślników, którzy jednak nie mogą przyjąć pracy u postępowych. Praca ma się rozpocząć natychmiast po Zielonych Świętach, a na zimę ma już być gotową większa część budynków. W przedsiębiorstwie tem bierze udział kilku bogatych Żydów Jerozolimskich, do których można mieć zaufanie. Pozostało też w kraju kilku członków naszej delegacyi.

Prócz tego istnieje plan zakupienia wielkich obszarów gruntu przez „Agudę“.

Byłem u namiestnika żydowskiego Herberta Samuela, z którym długo rozmawiałem. Dostałem też od niego pełnomocnictwo ogłoszenia, że Żydzi ortodoksyjni otrzymają te same przywileje, których się udziela innym zrzeszeniom. Wyraził też życzenie, aby przybywający do Palestyny przyjaźnie żyli z Arabami. Zapewniłem go, że my Żydzi gorąco pragniemy pokojowego współżycia, nie mając zamiaru prowadzenia walki z kimkolwiek. Rozmawiałem z nim też w sprawie ulg przy zakupnie gruntów itp., otrzymałem przyrzeczenie, że ortodoksyjni Żydzi otrzymają wszelkie możliwe ulgi.

Wiele starań poświęciłem też dla zażegnania sporu, panującego wśród tamtejszych rabinów. W krótkości mogę tylko powiedzieć, że jakkolwiek było niemożliwem odrazu usunąć niesnaski, to jednak wiele przyczyniłem się do zbliżenia się obu stron i mam nadzieję, że trud mój nie spełznie na niczem.

Powtarzam, że widziałem o wiele więcej niż tu opowiedziałem, widziałem wielu ludzi prowadzących rozmaite interesa handlowe. Można też wyżyć przy niewielkich funduszach. Wypadki w Jaffie, zapewne są nieszczęściem. bo też Arabowie poczynili spustoszenia. Są jednak tacy, którzy chcą zwalić winę na żydowskich komunistów. We Wiedniu dowiedziałem się, że wstrzymano imigracyę, jest jednak nadzieja, że zakaz ten nie długo potrwa.

Delegacya organizacyi „Agudath Jisroel“ w Ameryce.

Delegacya wszechświatowej organizacyi Agudath Isroel wyjechała dnia 13. maja z Londynu do Ameryki, w celu zorganizowania tamtejszego żydostwa ortodoksyjnego według programu „Agudy“. W skład delegacyi wchodzą: Rabin Płocki (Ostrowa), rab. Józef Löw (Warszawa), dr. Hildesheim (Berlin), dr. Natan Birnbaum (Wiedeń) i rab. Spitzer (Kirchendorf). Wkrótce też wyjadą dalsi członkowie delegacyi.

Konferencya Żydów polskich w Nowym Jorku.

W Nowym Jorku otwarto doroczną konferencyę związku polskich Żydów w Ameryce. Przewodniczącym konferencyi był p. A. Rosenberg.

Ze sprawozdania złożonego przez prezydyum wynika, że związek liczy obecnie przeszło 40 tys. członków w rozmaitych miastach St. Zjednoczonych i Kanady. Kapitał związku wynosi 22 tys. dolarów. Następnie odczytano telegram, jaki nadszedł z Warszawy od stow. „Gmilat chasadim“, donoszący, że subwencya warszawskiego reliefu w kwocie 20 tys. dol. otrzymano i rozpoczęto już akcyę filantropijną. Telegram podpisany był przez pp. dra Klumła, posła Farbsteina, Podliszewskiego i dra Poznańskiego. M. in. uchwalono rezolucyę, protestującą przeciwko ograniczeniu wolnej imigracyi. Postanowiono w najbliższym czasie rozpocząć wydawnictwo czasopisma, któreby amerykańskim Żydom dało możność zapoznania się zwłaszcza z położeniem Żydów w Polsce.

Konferencya w sprawie „Keren Hajesod“

w Nowym Jorku.

Nowy Jork. (Ż. B. K.). Pod przewodnictwem sędziego Strahla odbyła się tu konferencya w sprawie Keren Hajesod. Samuel Untermeyer,

Jeden z najznakomitszych adwokatów amerykańskich, objął kierownictwo dyrektoryum Keren Hajessod dla Stanów Zjednoczonych. W mowie swej oświadczył on, że syonizm nie może być uważany ani za ruch europejski, ani za amerykański, jest on ruchem światowym i jako takim należy nim kierować. W świetnej mowie wezwał prof. Weizmann przeciwników Keren Hajessod w Ameryce do złożenia broni i przestrzegania pokoju aż do najbliższego kongresu syońskiego.

Delegacya syońska w Bostonie i Chicago.

Nowy Jork. (ŻBK.). Weizmann, Usyszkin i prof. Einstein powrócili dnia 21 bm. do Nowego Jorku z podróży, uwieńczonej spaniałymi wynikami. W Bostonie, gdzie zebrano kwotę 200 tys. dol. na Keren Hajessod, a 20 tys. dolarów na rzecz hebrajskiego uniwersytetu w Jerozolimie, urządziła gmina żydowska delegacyi wspaniałe przyjęcie, również gminy w Chicago, Montreal i Taranto przyjmowały ją uroczyście. W Chicago odbył się pochód, w którym wzięło udział 100 tys. osób.

Chalucim w Ameryce.

Nowy Jork. (ŻBK.). Ceirei syoniści przystąpili do zorganizowania chaluców w Ameryce. W tym celu założono biuro dla chaluców, w którem zarejestrowało się już wiele osób. Nadeszły też wiadomości z innych miast o utworzeniu się grup chalucowych. Poszczególnych chaluców oraz całe grupy wysyła się do farm. Biuro weszło w tym celu w kontakt ze związkiem żydowskich właścicieli farm, który oświadczył gotowość przyjścia z pomocą chalucom przez przygotowanie ich do pracy na roli.

Reorganizacya wiedeńskiego Urzędu palestyńskiego.

Londyn. (Tel. wł.). Wobec centralnych zadań, jakie ma do spełnienia w żyd. ruchu emigracyjnym syonistyczny Urząd palestyński we Wiedniu, uchwaliła Egzekutywa Organizacyi syońskiej w Londynie przekształcić wiedeński Urząd palestyński w instytucyę Egzekutywy i kierownictwo tegoż urzędu poruczyła sekretarzowi Egzekutywy, drowi Marcinowi Rosenblüthowi.

Obrady Rady Centralnej światowej żyd. konferencyi ratunkowej we Wiedniu.

Wiedeń. (Tel. wł.). Rozpoczęły się tu obrady Rady Centralnej żyd. światowej konferencyi ratunkowej. W obradach biorą udział nast. członkowie: Leo Mockin (Paryż), prof. Simonsen (Dania), pos. Farbstein, dr. Klumel, Burgin (Polska), Jefroikin, dr. Klee (Berlin), Hochberg (Afryka poł.), El. Kaplan, pos. Hellmann (Ryga), dr. E. Margulies (Czechosłowacya), nadrab. dr. Chajes, Anitta Müller, dr. N. M. Gelber (Galicya wsch.), inż. Wl. Temkin i dr. M. Krämer.

Na porządku dziennym narad są nast. punkty: 1) Sprawozdania. 2) Opieka nad dziećkiem. 3) Emigracya. 4) Sprawa reorganizacyi.

Z okazyi posiedzeń Rady odbyła się tu konferencya z przedstawicielami wiedeńskiego Komitetu dla niesienia pomocy ofiarom pogromów. Przewodniczył prezes kahału wiedeńskiego, prof. dr. Pick. Dr. Markus Krämer złożył sprawozdanie z dotychczasowej działalności wied. Komitetu oraz przedstawił plan dalszej pracy.

Przemawiali następnie prof. Simonsen (Kopenhaga), Mockin, E. Margulies, dr. Klumel (Warszawa), dr. Klee (Berlin); Rapaport w imieniu Mizrachi oświadczył gotowość współpracy. Hochberg (Afryka płd.) przedstawił w języku angielskim akcyę Żydów płd. Afryki, którzy zebrali już wielkie sumy, celem sprowadzenia sierót. P. Anitta Müller złożyła sprawozdanie ze swej podróży po Jugosławii. Rabin Bermann, któremu udało się uciec z Ukrainy, wezwał Żydów całego świata, aby przyszli z pomocą Żydom, którzy pozostali na Ukrainie.

NADESŁANE.

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.

Tow. Dr. S. LANES ord. jak zwykle w **IWONICZU** willa „Kółko".

Dr. A. LAUB
b. sekundarjusz szpitala powszechnego Rudolfa w Wiedniu
1201 ordynuje w Podgórzu, Rynek 13, Tel. 514.

Dr LEON GOLDGART
521 powrócił
i ordynuje jak dawniej w chorob. wewnętrznych od 2—4 przy ul. Dietla 62. Wykonuje analizy lekarskie.

Franzensbad Dr. Leopold Steinsberg ordynuje, jak lat ubiegłych, w własnym pensjonacie leczniczym.
Ceny od 70-80 czesk. koron dziennie.

Siły pomocniczej
do prowadzenia loteryi klasowej poszukuje „Klasówka"
Kantor Loteryi Państwowej
Kraków, ul. Karmelicka 10.

Na letnisko w Myślenicach.
HOTEL I RESTAURACYA
G. ROTH
2357 poleca się P. T. Gościom
kuchnia koszerna, potrawy obfite i smaczne
Ceny umiarkowane.

Hania Mann, Lisiagóra — Józef Klein, Tarnów
1211 zaręczeni w maju 1921.

Z okazyi zaręczyn naszego ukochanego kolegi Jusia Kleina z Tarnowa z p. Hanią Mannówną serdecznie gratulują bracia Windischowie.

Zmiana ustroju administracyjnego w Polsce.

(Dokończenie).

W stosunku do innych państwowych urzędów oraz w stosunku do urzędów i organów gminnych wykonujących poruczony zakres działania jest wojewoda zwierzchnikiem tych wszystkich urzędów i czuwa nad tem, aby ich działalność była zgodną z obowiązującymi przepisami i nie przekraczała powierzonego im zakresu działania i może wojewoda z urzędu znieść lub zmienić wszelkie rozporządzenia i zarządzenia władz mu podległych a sprzeczne z obowiązującemi ustawami lub interesami dobra publicznego.

Co do organizacyi Urzędu wojewódzkiego, to składa się on z poszczególnych wydziałów, które co do zakresu działania w obrębie danego województwa odpowiadają analogicznemu zakresowi działania odpowiedniego Ministerstwa (a więc wydział spraw wewnętrznych, wydział wyznaniowy, wydział aprowizacyjny, wydział zdrowia publicznego, wydział rolnictwa, wydział przemysłowy, wydział prawa i opieki społecznej i wydział budżetowo-gospodarczy). Poszczególne wydziały nie występują na zewnątrz jako organa samoistne lecz urzędują z ramienia wojewody i w jego imieniu, a kierujący tymi wydziałami naczelnicy mianowani przez poszczególnych ministrów, a odpowiedzialni wobec wojewody za prawidłowy tok czynności wydziału.

Co do orzecznictwa wojewody, to można wszelkie orzeczenie wojewody zaczepić odwołaniem wniesionem do odpowiedniego Ministerstwa, a odwołanie to ma w zasadzie moc wstrzymującą, chyba, że w danym wypadku ze względów dobra publicznego nie przyznano odwołaniu mocy wstrzymującej.

Wojewodę mianuje, przenosi i zwalnia Naczelnik państwa na wniosek Ministra spraw wewnętrznych, a podlega wojewoda pod względem osobowym Ministerstwu spraw wewnętrznych, służbowo zaś Ministrom właściwym dla danego działu administracyi państwowej.

Urzędy wojewódzkie mają wejść w życie w jesieni tego roku, a termin rozpoczęcia ich działalności będzie ściśle określony we wydać się mającem rozporządzeniu Rady ministrów i z tym dniem utracą moc obowiązującą wszelkie przepisy o organizacyi i zakresie działania władz administracyjnych drugiej instancyi sprzeczne z powołanemi na wstępie ustawami. Ostateczne zlikwidowanie agend namiestnictwa, jakie jeszcze pozostaną do załatwienia po uruchomieniu Urzędów wojewódzkich, zostaje poruczone województwu lwowskiemu. Z chwilą uruchomienia urzędów wojewódzkich ustają na obszarze danego województwa czynności wszystkich na ustawach austryackich opartych władz i organów drugiej instancyi i przechodzą wszystkie do tychże władz dotychczas należące sprawy do zakresu działania odnośnego Urzędu wojewódzkiego.

Tak się przedstawia w ogólnych zarysach tymczasowa reforma względnie reorganizacya ustroju administracyjnego w Polsce. Reorganizacya ta jest tylko częściowa, bo dotyczy tylko władz administracyjnych drugiej instancyi, jednak zostanie ona niezawodnie wkrótce skompletowana i rozszerzona także na inne władze administracyjne.

Należałoby przy sposobności przeprowadzenia reformy ustroju administracyjnego poważnie się zabrać także do reformy postępowania administracyjnego, która jest wprost nagląca. Przewlekłe i nieudolne postępowanie administracyjne było już za czasów istnienia państwa austryackiego wielką bolączką społeczną i były już ze strony rządu austryackiego poważne usiłowania w kierunku zreformowania tego postępowania. Rząd Polski oraz miarodajne sfery obywatelskie powinny więc wdrożyć obecnie odpowiednie kroki, mające na celu reformę postępowania administracyjnego w Polsce.

Dr Albert Süsser.

KRONIKA.

Kraków, 29 maja.

— **Generalny delegat rządu dr. Galecki przyjeżdża dzisiaj do Krakowa.**

— **Przyjazd szefa franc. misyi wojskowej.** Dzisiaj rano o godz. 8 min. 30 przybywa do Krakowa szef wojskowej misyi francuskiej w Polsce gen. Niessel. Na dworcu powita gościa kompania honorowa z muzyką, która odegra „Marsyliankę", w salonie recepcyjnym zaś dla powitania zgromadzą się władze wojskowe, miejskie i sfery obywatelskie.

— **Podwyżka opłat za składanie materyałów budowlanych.** Na podstawie uchwały Rady miasta z dnia 6 maja 1921 podwyższa Magistrat na zasadzie postanowienia paragr. 15 ustawy budowniczej dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 L. 68 Dz. ust. i rozp. kraj. z dniem 8 kwietnia 1921 opłaty za składanie materyałów budowlanych na ulicach i placach następujące: za zajęcie 1 m kw. powierzchni placu, lub ulicy opłacać należy: a) za każdy tydzień w starych dzielnicach miasta, tj. w dzielnicy I do VIII 10 mkp., b) za każdy tydzień w gminach przyłączonych 5 mkp. Inne postanowienia rozporządzenia Magistratu z dnia 29-go kwietnia 1889 L. 4048 pozostają nadal w mocy.

— **Czyn godny naśladowania.** Dyrekcya handlowej spółki „Impex" w Krakowie, złożyła na ręce wiceprezydenta Rollego 4000 mk, przeznaczając powyższą kwotę na miejski fundusz żywienia dzieci.

Znając obywatelsko-społeczne poczucie naszego kupiectwa sądzimy, że czyn ten nie pozostanie odosobnieniem ale znajdzie wielu naśladowców.

— Z okazyi zjazdu **mieszczańskiego w Poznaniu** krakowskie stronnictwo mieszczańskie urządziło w tych dniach posiedzenie w sali koła mieszczańskiego, na którem uchwalono odnośne rezolucye na zjazd poznański i wybrano dwóch delegatów.

— **Z towarzystwa żyd. szkoły lud. i średniej** w Krakowie otrzymujemy następujący komunikat: Znajomość języka hebrajskiego jest niezbędnym warunkiem do uzyskania przyjęcia uczniów w tejże szkole utrzymywanej przez Tow. żyd. szkoły ludowej i średniej w Krakowie, albowiem obok wiadomości z ogólnych przedmiotów w równej mierze wymagana jest w szkole tej znajomość języka hebrajskiego. Dlatego zwraca się uwagę rodziców, którzy chcą zapisać dzieci do tej szkoły aby, już teraz zajęli się przygotowaniem dzieci z języka hebrajskiego, gdyż dzieci nie wykazujące dostatecznej znajomości wymaganej w danej klasie w tym przedmiocie, nie będą przyjęte pod żadnym warunkiem. Zawiadomienie to ma na celu zapobiedz możliwemu nieporozumieniu i zwrócić uwagę rodziców, że już najwyższy czas, aby zapobiedz możliwemu nieporozumieniu i zwrócić

uwagę rodziców, że już najwyższy czas, aby zajęli się przygotowaniem dzieci z tego języka, jeśli chcą starać się o przyjęcie do tej szkoły. 948

— **Z komisy teatralnej.** Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta miasta Rollego posiedzenie komisyi teatralnej, na którem uchwalono budżet na najbliższy sezon dla obu miejskich teatrów im. J. Słowackiego. oraz teatru powszechnego. W końcu załatwiono kilka spraw bieżących.

Na wniosek r. Jasińskiego uchwalono nadto wezwać prezydyum miasta do poczynienia stanowczych starań w ministeryum sztuki o odebranie licencyi teatrowi „Nowości" z powodu nizkiego opziomu repertuarowego i szkodliwości kulturalnej tegoż teatru.

— **Irena Solska-Grosserowa w Krakowie.** W teatrze im. Słowackiego rozpocznie się w przyszłym tygodniu krótka gościna znakomitej artystki scen warszawskich p. Ireny Solskiej-Grosserowej. Pamiętna tyloma świetnymi sukcesami na scenie krak. artystka ukaże się przedewszystkiem w swoich kreacyach Ibsenowskich, wśród których nową dla Krakowa będzie Rebeka West w Rosmersholmie, graną przez p. Solską z ogromnem powodzeniem u prasy i publiczności tej zimy w Warszawie. Zarówno „Rosmersholm" jak „Hedda Gabler" i „Wachlarz Lady Windermere" — powtórzone będą tylko dwa do trzech razy. Potem p. Solska grać będzie w nowości wykwintnej kom. angielskiej oraz od dawna niegranym poemacie śp. J. Żuławskiego „Eros i Psyche". Pierwsze przedstawienie z udziałem p. Solskiej we wtorek 31 bm. „Rosmersholm". Dziś popołudniu „Taniec czynowników", wieczorem „Rozbitki".

— **Z teatru „Bagatela"** komunikują nam: „Dwójka hultajska" powtórzona będzie dzisiaj popołudniu, „Złota ciocia" Gavaulta z p. Zofią Czaplińską dzisiaj wieczorem.

— **Z teatru „Nowości"** komunikują nam: Nową operetkę z muzyką Benatzkiego „Juszi tańczy", wystawia teatr „Nowości" we środę 1 czerwca. Rzecz dzieje się w [illegible]onii. Rolę tytułową kreuje p. Roglińska, oprócz niej wystąpią Czerneckówna, Maryański, Pilarski, Turski. Reżyseryę prowadzi dyr. Pilarski, dyryguje B. W.-Walewski. Próby w pełnym toku. Bilety od dziś w handlu J. Rudnickiego, linia A—B 44.

— **Wielki turniej baletowy** zapowiadają połączeni tancerze i baletnicy teatrów krakowskich. Oryginalny turniej odbędzie się w sobotę 4 czerwca w sali „Bagateli".

— **Poranek fragmentów operowych i rytmiki Daleroza** na rzecz „Domu rodzinnego" im. Tad. Kościuszki odbędzie się w sali teatru „Bagatela" 5 czerwca (w niedzielę).

— **„Przykładny" syn.** Wczoraj popołudniu wywołał 20-letni Tadeusz Łabaj wielką awanturę. Rozpoczął ją najpierw w mieszkaniu własnej matki Katarzyny (Karmelicka 36), którą nielitościwie pobił, a zakończył na ulicy, wybijając szyby w mieszkaniu matki, a dalej 5 szyb w realności Banku górniczego. Furyat podczas swoich występków heroicznych silnie się pokaleczył. Z wielkim trudem udało się przechodniom i policyi obezwładnić rozbrykanego awanturnika, którego wreszcie odstawiono do aresztów policyjnych, dokąd zawezwano pogotowie ratunkowe. Po zaopatrzeniu pozostawiono rannego w areszcie.

— **Miła córeczka.** W ręce policyi wpadła Marya Barnaś (lat 20), która w Czarnuchowicach pow. wielickiego skradła swojej matce oraz innym mieszkańcom tejsamej wsi różne przedmioty z garderoby i bielizny znacznej wartości, poczem zbiegła. Dopiero w Krakowie poznał ją jeden z okradzionych i spowodował jej aresztowanie.

— **Także „zawód".** Na błędne drogi oszustwa puścił się rzekomy student Salomon Halpern (l. 24) z Drohobycza, który pod pozorem starań o austryacką wizę paszportową wyłudził od Teresy Geller z Żurawna kwotę 4400 Mk. — Oszusta aresztowano. W czasie śledztwa okazało się, że Halpern od dłuższego czasu uwijał się w ogonku przed konsulatem austryackim i tam różnym osobom narzucał się z wyrobieniem wizy. W ten sposób wyłudził znaczne kwoty.

— **Nieudała wyprawa na kury.** Aresztowano w Krakowie 18-letniego Stanisława Pawłowskiego, 16-letniego Piotra Franaszka i 12-letniego Michała Trzaskę, których onegdaj w nocy przychwycono na kradzieży kur na szkodę gospodarzy: Hugona Prycha i Franciszka Laszkiewicza z Prądnika Czerwonego. — Złodziejaszków przychwycono na gorącym uczynku i odebrano im żywy łup.

— **Konfiskata skór.** Wczoraj nad ranem wkroczyły organa policyjne do mieszkania Jacentego i Wiktoryi Nalepów przy ul. Mazowieckiej w Krowodrzy celem aresztowania ich synów: Stanisława i Józefa, poszukiwanych za liczne kradzieże. W chwili gdy policya weszła do mieszkania, młodzi Nalepowie w towarzystwie wspólnika Jana Kulasa wrócili właśnie byli z wyprawy złodziejskiej na dworzec towarowy. Na widok policyi Nalepowie zbiegli, mniej jednak zręczny Kulas nie zdołał ujść pogoni. Podczas rewizyi odbytej w mieszkaniu znaleziono wielką ilość skóry w zwojach wartości kilkudziesięciu tysięcy marek, a pochodzącej z kradzieży na dworcu kolejowym. — Skóry skonfiskowano, a Kulas powędrował do aresztów.

— **Na dworcu kolejowym** aresztowano Jana Pykosia (lat 27), który w poczekalni III-ciej klasy skradł na szkodę Romana Partyki tobół z rzeczami wartości kilkunastu tysięcy marek.

— **„Przeglądu Sportowego" Nr 2** ukazał się. — Do nabycia we wszystkich ajencyach pism i trafikach. 481

REPERTUAR TEATRU M. J. SŁOWACKIEGO.

Niedziela popoł.: „Taniec czynowników", wieczór: „Rozbitki".

REPERTUAR TEATRU „BAGATELA".

Niedziela popoł.: „Dwójka hultajska", wieczór „Złota ciocia".

REPERTUAR TEATRU POWSZECHNEGO.

Niedziela popoł.: „Szaławiła" wieczór: „Faworyt".

REPERTUAR OPERETKI W NOWOŚCIACH.

Niedziela popoł: „Dziewczę z Holandyi", wieczór: „Miłość cygańska" i Balet.

REPERTUAR TEATRU ŻYDOWSKIEGO.

Niedziela popoł. i wieczór: „Dybuk".

Z kraju.

„Zakład dla kształcenia rabinów ortodoksyjnych im. Samuela Horowitza we Lwowie". Min. wyzn. i ośw. udzieliło lwowskiej gminie wyznaniowej pozwolenia na otwarcie wyższej uczelni dla rabinów ortodoksyjnych. Jako kuratorów zakładu zatwierdziło Ministerstwo 1) Prezesa przełożeństwa, 2) długoletniego prezesa lwowskiej gminy izr. p. Samuela Horowitza, który ofiarował milion koron dla instytucyi, rabinów Józefa Babada, Natana Lewina i Gedaliego Schmelkesa, prof. dra Mojżesza Schorra oraz pp. Izaka Tumina, Leona Wahla i Jakóba Wittelsa. Minist. gotowe jest gminom, które okażą chęć stałego popierania zakładu pozwolić na podniesienie norm podatku wyznaniowego. Seminaryum mieścić się będzie w ofiarowanym przez Gminę izr. domu przy ul. Za Zbrojownią.

Powszechne szczepienie czerwonki. Wobec zbliżającej się pory roku, w której zwykła występować epidemia czerwonki, ma być przeprowadzone w czerwcu powszechne szczepienie.

Milionówka. W dzisiejszem ciągnieniu 4 proc. premiowej pożyczki państwowej wygrana padła na numer 1496896, sprzedanej w oddziale warszawskiej Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce pisma, prosimy o bezzwłoczne odnowienie prenumeraty na miesiąc czerwiec.

Dział gospodarczy.

Giełdy towarowe. W myśl okólnika Ministerstwa przemysłu i handlu odbyła się wczoraj w krakowskiej Izbie handlowej i przemysłowej konferencya w sprawie warunków należenia do giełd towarowych i ustroju tychże. Przedmiotem dyskusyi była przedewszystkiem kwestya, czy wskazane jest przymusowe należenie do giełdy towarowej (system ten zastosowany przy giełdach pieniężnych), czy też ma być stosowany sposób balotowania przez komitet giełdowy.

Zniesienie zakazu importu z zagranicy olejków eterycznych. Wskutek interwencyi Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Główny Urząd Przywozu i Wywozu wydał zarządzenie, aby na przyszłość zakładom chemicznokosmetycznym udzielano zezwoleń na przywóz olejków eterycznych z zagranicy.

Obrót drożdżami jest w Polsce („Mon. P." z 21 maja b. r.) wolny, pod warunkiem zachowania przepisów w rozp. przewidzianych.

Wolny handel w Rosyi — kupcy urzędnikami. Centralny komitet wykonawczy sowietów zatwierdził dekret o wprowadzeniu wolnego handlu bez ograniczeń. Handlowcy będą działali jako komisyonerzy rządowi i będą nagradzani przez rząd — wynagrodzenie to jednak nie powinno przekraczać ustanowionej normy.

Z giełdy.

Kraków, 28 maja.

Na rynku akcyjnym ogólna i dość silna tendencya zwyżkowa; jednak ruch nadal słaby. Z papierów lokacyjnych obroty 4% List. zast. Banku Kraj. po 96 i 4% List. zast. Tow. Kred. Ziemsk. po 97. Z walut jedynie zwyżka dolara o 10 punktów.

Giełda krakowska z dnia 28-go maja 1921 r.

Akcye bankowe:	ofiar	żądan.	(transak
Polski Bank Przemysłowy I—IV em.	525·—	575·—	
Polski Bank Przemysłowy V em.	—·—	—·—	
Hipoteczny	675·—	725·—	
Małopolski	750·—	800·—	
Gal. Ziemski Bank Kredytowy	700·—	750·—	
Powszechny Bank Kredytowy S. A	200·—	—·—	
Bank Kredytowy w Warszawie V em.	—·—	—·—	
Bank Związku Spółek Zarobkow. cł.	—·—	—·—	
Akcye Tow. handl. przem.			
Polskie Tow. handl. („P. T. H.") I—III e.	760·—	860·—	825—835
Polskie Tow. handl. („P. T. H.") IV e.	750·—	800·—	750·—
Handl. Spółka akc. „Impeks"	—·—	—·—	
„Polski Glob" Tow. transportowo-handl.	—·—	—·—	
C. Hartwig. Dom ekspedd.-handl. Poznań	—·—	—·—	
Żegluga Polska	475·—	525·—	
Zieleniewski	6400·—	6460·—	6400·—
Warsz. Ska akc. Bud. Parowozów I em.	—·—	—·—	
Warsz. Ska akc. Budowy Parowozów II em.	2000·—	2200·—	
„Lewiesz" fabryka maszyn rolniczych	4500·—	4800·—	
„Trzebinia" fabr. maszyn i narz. roln. I-III.	2200·—	2400·—	
„Trzebinia" fabr. maszyn i narz. roln. IV e.	—·—	—·—	
„Automotor" fabryka samochodów	1900·—	2100·—	
„Górka" fabryka cementu	6708·—	7200·—	
Gal. akc. Zakłady Górn. Siersza	4800·—	5200·—	
„Tepege" Tow. dla przedsięb. gorzelnych	6480·—	6700·—	
Polska nafta	1460·—	1600·—	1425—1610
Elektrownia w Siersza	1500·—	1660·—	1650·—
„Oikos" T. A.	3600·—	3800·—	
„Ponet" Powszechne zakłady budowlane	900·—	1000·—	
Fabr. przetworów tłuszcz. w Trzebini	2600·—	2800·—	
„Krakus" Zjedn. fabr. przetw. wyskokow.	3650·—	3700·—	
Fabryka porcelany w Ćmielowie	3600·—	3800·—	

Waluty dewizy	Gotówka Kupno	(banknoty) Sprzedaż	Czeki Kupno	wypłaty Sprzedaż
Dolary St. Zj.	970·—	1010·—	970·—	1010·—
Franki francuskie	83·—	86·—	85·—	90·—
Franki szwajcarskie	—·—	—·—	170·—	190·—
Funty szterlingi	3800·—	4000·—	—·—	—·—
Marki niemieckie	16·—	17·—	16·90	17.25
Korony austryackie	1·70	1·80	1·75	1·85
Korony czesko-słowackie	14·50	15·50	14·80	15·[illegible]
Lei rumuńskie	16·50	17·50	17·—	[illegible]
Liry włoskie	50·—	54·—	52·—	[illegible]

Kursa giełdy zurychskiej z dnia 28 bm. (L). Berlin 9.05 (27 bm. 9.10), Nowy Jork 569 (563), Holandya 197.50 (197), Medyolan 30, Londyn 22.1[illegible] (22,07), Paryż 47.3 5(47.85), Bruksela 47.35 (47,45), Bukareszt 9.45 (9.55), Budapeszt 2.35 (2.42½), Zagrzeb 4.40 (4.50), Praga 8.17½ (8,20), Warszawa 0,55 (5,57), Wiedeń 1.37½ (1,37½), austr. korony stemplowane 1.02 (1,02).

W niedzielę, dnia 5 czerwca br. odbędzie się na boisku klubu sportowego „Makkabi"

400 Rewia gimnastyczna 400

ćwiczących! wszystkich ćwiczących kursów Żyd. Tow. Gimn. w Krakowie. ćwiczących!

PAPIER
OŁOWKI
PIÓRA 1212
KOPERTY
MAPKI LISTOWE
oraz wszelkie inne materyały piśmienne
SPRZEDAŻ HURTOWNA
Bromberg i Ska
Kraków, ul. Starowiślna 45.

Lep na muchy
975 (marka „Mort")
sporządzony według gatunku amerykańskiego.
Arkusz 22X22 Mk 6, przy odbiorze 200 szt. 25% rabatu
L. Weindling, Kraków, Grodzka 26.

Francuską masę do podłóg
„JUTRZENKA"
956 biała lub żółta w 1/4 kg. puszkach
poleca „ORDON" Dom handlowy
Ska z ogr. odp. w Krakowie, plac Szczepański Nr. 9.
Sprzedaż hurtowna w każdej ilości po cenach fabrycznych.

Dla Kupców i Konsumów ceny zniżone!

Kasy ogniotrwałe,
okucia budowlane i meblowe, narzędzia stolarskie, wagi decymalne i stołowe, naczynia emaliowane, maszynki naft. „Phoebus", oraz słoje i aparaty do konserwowania poleca
853 firma
JOZEF FERTIG
SKŁAD ŻELAZA
Kraków, Szewska 5. Telefon 3214.

F A

BĄDŹ CIERPLIWY

Drobne ogłoszenia.

Zgubione papiery wojskowe na nazwisko Blitzer Wiktor z Makowa kolbuszowskiego unieważnia się. 1209

Poszukiwani dla większych zakładów przemysłowych w zachodniej Małopolsce panna i młody człowiek piszący biegle na maszynie, znający język polski i niemiecki, możliwie ze stenografią. — Pomieszkanie, opał, światło i całkowite utrzymanie oraz honoraryum. Oferty nadsyłać pod „Zakłady przemysłowe" do biura ogłoszeń, Feliks Meisels, Kraków, Grodzka 11. 970

Zgubioną kartę zwolnienia na nazwisko Jakób Hermann Adler z Rzeszowa unieważnia się. 1208

Zamienię mieszkanie z 2 pokoi i kuchni z komfortem w Polskim Cieszynie na takież w Krakowie. Ewent. za dopłatą. Zgłoszenia pod „Zamiana" do Adm. N. Dzien. 1205

PENSYONAT W ZAKOPANEM

otwarty również tego roku od 1 czerwca.

RUMELDOWA, BYSTRE, „GEORGIA". 1207

Ekspedyent

z działu modnego i tekstylnego w wieku 26 lat, z 12 letnią praktyką obecnie na posadzie poszukuje od 15-go czerwca b. r. odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod „Fachowiec" do Adm. Now. Dziennika. 1199

POSZUKUJĘ

spólnika z większym kapitałem celem konserwacji jaj. — Wysyła również jaja w skrzynkach od jednej wzwyż.

Wolf Weinberg, Strzyżów.

Panna 1204

przystojna, inteligentna, ze znacznym posagiem i urządzonem mieszkaniem (3 pokoje z kuchnią), pragnie poznać mężczyznę intel. z sfer urzędniczych lub kupieckich, w celu matrymonialnym. Poważne zgłoszenia nieanonimowe do Adm. N. Dzien. pod L. E. 300.

Zarządca dóbr

izr. były samodzielny dzierżawca dóbr, intenzywny, praktyczny i zdolny gospodarz poszukuje posady lub przystąpi do spółki z właścicielem za złożeniem kaucyi. — Zgłoszenia pod „Zarządca" do biura „Ruch" Kraków, Szczepańska 9.

IMPORT — EKSPORT

Société Lilloise de Confections

S-té Anonyme au Capital de 1,500.000 Frs.

Siege Social à Paris — Ateliers et Magasins à Lille

Kraków, Rynek gł. 39.

Hurtownie | Wagonowo

Obecnie na składzie:

wszelkie ubrania męskie i chłopięce za cenę bajecznie niską,
surowe płótno na prześcieradła,
zefir na koszule,
satyna wełniana i bawełniana na podszewki i t. d. i t. d.

Towarzystwo założone specyalnie w celach importowo-eksportowych.
P. T. Kupujący! Odwiedzajcie nas zawczasu zanim przystąpicie do czynienia zakupów! Powiedzcie czego wam potrzeba!
P. T. Fabrykanci i Kupcy! Nie zwlekajcie z ofertami! 848

OSZCZĘDNI KUPCY

nabywają

SZPAGAT konopny, papierowy, wyroby powroźnicze, sznury, liny, postronki, pasy parciane, konopie, taśmy tapicerskie, worki, płótna jutowe i t. p.

w fabrycznym składzie

H. FINKELSTEIN

Kraków, pl. Wielopole 22.

Ceny fabryczne umiarkowane.

„JUTRZENKA"

jest stanowczo najlepszą terpentynową pastą do obuwia.

Parowa fabryka „JUTRZENKA" Podgórze-Kraków.

NOWA DRUKARNIA DZIENNIKOWA SPÓŁKA Z OGR. POR.

KRAKÓW-ORZESZKOWEJ 7
TELEFON 280

wykonuje wszelkie zamówienia w zakres drukarstwa wchodzące.

CERATY na stoły i meble

Prześcieradła gumowe

Obcasy gumowe

SPRZEDAŻ HURTOWNA I DETALICZNA

P. i A. NUSSBAUM

Tel. Nr. 1358. Kraków, Dietla 45. Tel. Nr. 1358.

! Precz z wodnemi pastami do obuwia !

Obuwiu nadać trwały połysk, skórę należycie konserwować można jedynie 958

PASTĄ TERPENTYNOWĄ

! Precz z wodnemi pastami do obuwia !

1124 **WIERZYCIELE CHIELA VOGLA**

zechcą się zgłosić do dni 8-miu w celu uregulowania swych pretensyj.

Dawid Vogel, Krynica-Zdrój.

„Fortuna" jedyne w całej Polsce pismo poświęcone sprawom kojarzenia małżeństw podaje

do wiadomości

że przyjmuje tylko ogłoszenia matrymonialne poważnej treści
Redakcja Kraków Rynek gł. 11. Nr. 19 wszędzie do nabycia i na stacjach kolejowych. 1101

Nakładem Gal. Spółki Wydawniczej. Red. nacz.: [illegible] Red. odp.: [illegible] Czcionkami Drukarni Dziennikowej, ul. Orzeszkowej.